

Trollskibet.

(Et finlandsk eller kvænsk eventyr.)

Det var engang en gut som gik omkring i skogen med sin bue, og han gik baade langt og længe. Saa kom han til trollene i berget, og deres forældre var nylig døde. Det havde sanket sig mange arvinger der, og i berget hadde de gods og rigdom over al maate, guldskeer og guldkrus, og meget andet som gildt og dyrt var, og hver av arvingerne fik en guld-vogn; et guldskeb var der ogsaa, og det skulde de alle ha, part i, og dette skibet var saaledes laget, at naar nogen steg ombord i det, saa gik det av sig selv baade paa jorden og gjennem luften. Da de fik se jægeren som kom med buen paa nakken, ropte de straks til ham: „Kom hit, gode mand, og kan du dele ret og rigtig mellem os, saa skal du faa baade tak og penger for det. Han gik da bort til dem, og fik vite hvorledes det hadde sig med guldvojnene og guldskeb. „Bare du traar paa dem og gir dem et spark, saa gaar de av sig selv,“ sa trolldene.

Da gutten hadde faat vite det, spændte han buen og gjorde et pileskud, og i det samme ropte han: „Godtfolk, let nu efter pilen som fløi fra buen min!

Den som først finder den, skal faa baade guldvogn og guldskip til sin lod.“

Trollene rendte, alt de orket, og lette efter pilen, og de løp saa langt at han hverken hørte eller saa noget til dem, og da tænkte gutten: Nu er det bedst jeg skynder mig, før de kommer igjen og tar alt godset sit. Saa bar han i hast alle de gode ting ombord, baade guldvognene og al den andre rigdommen, og saa støtte han til spillet og gav det et dygtig spark. Skibet tok nu til at fare over land og vand, og det fôr længe, til det stanset utenfor en kongsgaard. Der sat kongsdatteren ved vinduet, og da hun saa guldskipet, undret hun sig storlig, slog ut med hænderne og ropte:

„Der kommer jo den største keiser i verden faren paa et guldskip! Kjære keiser, ta mig med ombord! Jed vil gjerne være kjæresten din.“

Da gutten hørte det, gik han frem til skibssiden og sa: „Kongelige prinsesse, jeg er ikke værdig at løse skoen av jer engang; I har jo konger som I kan holde jer til.“ Men endda hun hørte han ikke var andet end en simpel bondegut, saa blev hun ved det hun havde sagt. „Ta mig bare med!“ sa hun. „Jeg vil være kjæresten din.“ Men jægeren svarte: „Jeg ser I vil gjøre nar av mig; I passer ikke for andre end konger.“

Saa hentet kongsdatteren mat og drikke til gutten og bar ned paa skibet; fine herremandsklær, hatter og støvler kom hun bærende med, saa det blev en hel haug paa dækket; men gutten turde ikke røre det med sine hænder. Imens gik prinsessen frem og tilbake paa bryggen og vred hænderne sine; hun var

baade harm og sorgfuld, fordi gutten ikke vilde ha hende til kjæreste. Jægeren saa en ukes tid paa dette, og skjønnte hun hadde rigtig hug til at gifte sig. Tilslut sa han: „Ja, vil I endelig gjøre jer saa simpel at I vil ha en bondegut, saa kom bare ombord i skibet.“

Det lot hun sig ikke sige to ganger. Men gutten faldt paa knæ for hende og sa: „Hvor skal vi nu fare med dette skib, min kjære prinsesse?“ Kongsdatteren svarte: „Lat os fare midt ut i havet; der ligger en ø som er ti fjerdinger lang, og den er fuld av de søteste bær og den søteste frugt.“ Saa lot han skibet fare; det fôr midt op paa øen, og der stanset det. Nu gik gutten ut for at plukke bær, og da han hadde læsket sig godt paa dem, blev han søvnig og la sig til at sove. Prinsessen var imens ute paa skibet; hun ventet i syv lange og syv brede, men tilslut blev hun kjed av denne ventingen og var baade harm og sint. Saa tænkte hun: Du kan bli her paa øen da, din bondeslamp, og lægge dig til at dø her; nu vil jeg snu skibet og fare hjem igjen. Og det gjorde hun; hun snudde skibet og drog hjem, og gutten blev liggende der og snorke. Endelig vaagnet han op av søvnen, og da han saa vilde ombord igjen, var skibet ikke at se nogensteds, alle trollgaverne var borte, og det eneste han havde igjen av al rigdommen var en pengepung. Han var saa sulten, at det skrek i maven; men ingenting havde han at stille sin sult paa. Saa gik han op til en gammel bærousk, sanket fuld den venstre lommen sin, og smakte paa et par bær, for at læske sig noget. Men det var farlige bær; for da han hadde faat dem til-

livs, vokste det op paa hodet hans et par horn, saa store at nakken knapt var god til at bære dem. Med sulten fik det endda gaa, tænkte han; men disse hornene som vokser op paa hodet mit! — Kommer det sjøfolk hit til øen, saa tror de jeg er et vilddyr, og skyter mig ihjel!

Mens han talte saaledes med sig selv, kom han til en anden bærbusk, og der sanket han den høire lommen fuld av bær, og saa smakte han paa et par av dem, for at lække sig. Men dette var bedre bær; for da han hadde faat dem vel tillivs, faldt hornene av ham, og det var ikke saa meget som ar efter dem engang; og ikke nok med det, men han blev saa vakker, saa det var ikke nogen i hele riket som kunde lignes med ham.

Han stundet nu meget efter at det skulde komme sjøfolk i nærheten av øen; for han kunde ingen vei komme fra en ø midt i havet, og da det endelig kom et skib seilende mot øen, ropte han ut til det:

„Ta mig med, gode venner! Frels mig fra døden paa denne ø, for penger og gode ord! Vis mig kongens slot, og følg mig dit!“ De førte ham til fastlandet, og viste ham veien til kongens slot.

Nu gik gutten ind i gaarden. Der havde kongen en brønd med laag paa, fuld av det klareste vand. Han satte sig paa laagets, og gjorde vandet tykt og gjørmet med sine skidne føtter. Nu hændte det sig at kongens overkok kom ut til brønden. Hadde han nu været en vredlader, som han ikke var, saa hadde han vel git sig til at skjelde og kalde gutten og ropt: „Hvorfor har du, dit ubest, gjort drikkevandet tykt og gjørmet? Det er ondt nok for os,

men endda værre er det for kongen og dronningen og deres børn. Faar kongen vite det, saa lar han hugge hodet av dig. Og det kunde jeg ogsaa gjøre,“ la han til; for magten hadde han til det.

Men gutten sa: „Kjære, sig ikke noget om det, saa skal jeg lære dig et kunststykke, saa du kan bli likesaa vakker som jeg.“

„Ja, kan du lære mig en slik kunst,“ sa kokken, saa skal jeg ikke sige noget om det.“

Gutten gav ham et bær fra den høire lommen, og da han hadde svelget det, blev han saa vakker, at det ikke fandtes hans like i hele kongeriket; men bondegutten blev gjemt bort, saa ingen fik se ham mer. Imens laget kokken maten til kongen; de spiste og drak og var lystige, og da maaltidet var til ende, gik prinsessen fra bordet og like bort til overkokken, og spurte hvem det var som hadde gjort ham saa vakker.

„Det kom en fremmed mand til gaards her,“ svarte overkokken; „han kunde gjøre hvem han vilde likesaa vakker.“

„Vilde han gjøre mig saa vakker,“ sa prinsessen, som var faret hjem med skibet, „saa skulde jeg gjerne være kjæresten hans.“ — „Jeg tror han alt er gaat sin vei,“ sa kokken; „han vilde ikke nogen skulde se ham, for han var ræd de skulde ta livet av ham her i byen.“ Prinsessen vilde nu endelig at kokken skulde sende bud efter gutten; han skulde ikke være ræd for nogen ting, sa hun; han kunde leie sig ind i et fremmed hus, saa skulde nok hun greie alt som det kostet. Gutten kom, og fik herberge i et hus som laa unda veien og helt for sig selv; dit bar

prinsessen mat og drikke og alt det som godt var, og mens gutten sat tilbords, gik hun bort til ham og sa: „Kan du gjøre mig saa vakker som du har gjort kokken, saa skal du faa mig til kone.“

Gutten brukte mund mot hende; for han var harm over at hun hadde latt ham være igjen paa øen; men maten lot han smake sig like godt, og saa sa han: „En bondeslamp som jeg er ikke god nok til husbond for en prinsesse; det maa jo konger til slikt, vet jeg.“

Prinsessen kjendte ham ikke igjen, og visste ikke at det var ham hun hadde latt være igjen midt ute paa havet. „Vil du ikke tro mig,“ sa hun, „saa skal jeg gi dig fine klær, slike som de største krigshøvdinge bruker, og penger og det røde guld skal du faa, for det har jeg nok av; et guldkrus skal jeg gi dig, og en guldvogn, og et guldslib ogsaa, bare du vil gjøre mig vakker — rigtig vakker, skjønner du.“

Aa ja, tænkte gutten ved sig selv, de tingene er nu mine før; men det sa han ikke, og prinsessen hun holdt paa med sit: „Jeg slipper dig ikke, før du har gjort mig vakker.“ Nu laget gutten sig til at gjøre hende vakker; men han tok bær av sin venstre lomme, og lot prinsessen faa av de onde bærene, og gik saa bort igjen og blev ved med sit maaltid.

Da prinsessen hadde svelget bærene, vokste det op to store horn paa hodet hendes. Da kongen saa at datteren hadde faat horn paa hodet, prøvde han at faa saget dem av; men sagen bet ikke paa dem. Saa bød han to av sine sterkeste krigsfolk at de skulde gaa efter hende og støtte hornene, for at den

stakkars prinsessen skulde slippe at møies med en slik tyngde. Her gik det rigtig som en siger for et gammelt ord, at naar en alt har én nød i hænderne, saa kommer en ny til fra skogen. Tilslut kundgjorde kongen over hele riket, at om det gaves en ungkar som kunde gjøre kongsdatteren god igjen og faa hornene av hende, saa skulde han gjøre ham til sin øverste krigshøvding, og kongsdatteren skulde han faa til kone; men var det en gift mand eller et kvind-folk, saa skulde de faa slik løn at de hadde nok alle sine levedage.

Snart sanket det sig sammen saa mange doktorer og aatgjerdskjærringer, saa hele kongssalen blev fuld, og alle prøvde de sine kunster; men hornene vilde ikke løsne.

Tilslut kom gutten ogsaa frem; han hadde staat gjemt bak alle de andre. Han gjorde knæfald for kongen og sa: „Min naadige herre og konge, la mig ogsaa faa prøve at hjelpe prinsessen, om jeg mulig kunde faa hornene av hende!“ — „Tror du at du kan gjøre slikt, gutten min?“ sa kongen. „Nu har de jo prøvet, alle de andre; men jeg synes ikke de har gjort andet end fylde sig med mat og drikke“

Gutten gik sin vei; men han syntes det var harmelig at han ikke skulde faa prøve sig, han ogsaa, og derfor kom han igjen om en stund og sa til kongen: „Av alle disse andre er det ikke nogen som kan faa hornene bort; men jeg kan, bare jeg faar lov til at prøve.“

„Nu ja, gutten min,“ sa kongen, „saa faar du Folkeeventyr fra mange lande.

prøve da. Kan du virkelig faa hornene til at løsne, saa skal jeg gjøre dig til min øverste general.“

Saa sa gutten til kongen at han skulde sende alle de andre bort, og at alle krigsfolkene skulde holde sig færdige til at skyte æresskud og rope hurra, naar han hadde gjort prinsessen god. Dette gav kongen straks paabud om; alle de andre blev sendt bort, og hærfolket stod opstilt som til mønstring ute paa slotspladsen. Gutten blev nu alene om tingen og skulde stelle med prinsessen, og tjenestefolkene skulde være til hjælp og gjøre alt det han bød dem. Saa sa han til en av jenterne: „Gaa avsted og hent bjerkeved og læg i badstuovnen, saa det blir rigtig hett?“ Og til tjeneren sa han: „Skynd dig til skogs, og hent mig tre tynde, kvistfrie hasselkjepper, saa jeg kan faa hornene til at løsne.“ Hasselkjeppene blev gjort myke, og det blev varmet vand, og sørget for alt andet som hørte til badstuen. Saa førte han prinsessen til badet, sendte jenten bort, og laaste døren. Da han blev alene med prinsessen, hængte han hende op efter hornene paa badstuhjellen mellem tverbjelkerne, og tok til at dænge hende med hasselkjeppene. „Vil du prøve at stryke avsted med godset mit en gang til?“ ropte han. „For jeg er kjæresten din, skal du vite, og nu skal du slippe at snyte mig mer.“

Prinsessen laat baade vel og vakkert: „Aa kjære, væne, slaa mig ikke mer!“ Saa tok gutten frem et bær og gav hende, et av de gode som han havde i den høire lommen sin. Ikke før hadde prinsessen faat bæret i munden, før hornene løsnet og

faldt av, og det blev ikke saa meget som et ar efter dem engang, og nu var hun saa vakker at det ikke fandtes nogen i hele riket som var saa vakker som disse to. Saa gik de sammen til slottet; der blev det nu holdt stort gilde, og de danset og levde baade lystig og godt, og gutten blev den øverste general og fik prinsessen.
